

TAIEX 59979

Radionica na temu Edukacija medicinskih i akušerskih sestara Beograd, 15-16 septembar 2015

Uvod

Ova radionica nadovezuje se na TAIEX 50826 koji je održan u Beogradu, u januaru 2013. Program je dizajniran da proizvede konkretne zaključke i preporuke o tome kako da se postigne usklađivanje obrazovanja medicinskih sestara i babica sa Direktivom 2013 / 55 / EU koju menja Direktiva 2005 / 36 / EC o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredba (EU) № 1024/2012 za administrativnu saradnju kroz Interno tržište informacionog sistema interne (' IMI Uredbe ') .

Prisustvovalo je preko 80 ljudi, ali čak i tako, nije bilo moguće uključiti sve zainteresovane strane . Bilo je predstavnika Ministarstva zdravljaj , komore , udruženja medicinskih sestara, sindikata medicinskih sestara, škola i koledža obrazovanja , kako u javnom tako i u privatnom sektoru , kao i viših medicinskih sestara i babica iz svojih oblasti prakse . Nažalost, Ministarstvo prosvete nije bilo u stanju da bude prisutno , ali Ministarstvo zdravlja je prisustvovalo, njegov predstavnik bio je Dr Vicko Feren, državni sekretar u Ministarstvu zdravljaj , koji je igrao aktivnu ulogu u svim diskusijama .

Program je sproveden kako je navedeno u dnevnom redu, sa svim prezenterima koji su govorili koncizno kako bi se omogućilo dovoljno vremena za diskusiju i pitanja , koja publici nisu nedostajala . Vrlo predusretljivo, Savez zdravstvenih radnika Srbije, je omogućio da sve power point prezentacije budu prevedene na srpski jezik , kako bi mogle da se projektuju dvojezično istovremeno . Osim toga , svi razgovori su istovremeno tumačeni na srpskom i engleskom jeziku . To olakšava razumevanje i kasnije diskusije .

Prezentacije stručnjaka informisale su i oblikovale debatu, dok su radionice omogućile utvrđivanje odgovarajućih radnji kako je predstavljeno u zaključcima i preporukama . Sesije postavljanja pitanje i davanja odgovora razjasnile su mnoge probleme, u isto vreme pokazujući nivo razumevanja i procesa koje treba slediti za postizanje harmonizacije i potpune usklađenosti sa Direktivom . Ovo nije bilo rado prihvaćeno , jer su mnoge prisutne kolege prepoznale obim promena koje treba postići, kao i to i kako će one na njih direktno uticati . Kao posledica toga, bilo je mnogo neformalnih razgovora u bočnim - linijama događaja među kolegama, i sa stručnjacima koji su bili na raspolaganju tokom celog događaja.

Zaključci i preporuke

Bilo je mnogo rasprave o nedostatku opšteg obrazovanja koje sestre i babice trenutno imaju u Srbiji, kao i potrebe da se osigura da se ovaj deficit od četiri godine otkloni. Postojala je zabrinutost zbog kasnijeg statusa sadašnjih medicinskih sestara i babica i njihovih nastavnika, ako se sprovedu potrebne izmene predložene Direktivom.

Zaključak 1 i preporuke 1a & 1b

Obrazovanje sestara i babica u srednjim školama nije u skladu sa zahtevima Direktive, što znači da studenti nemaju opšte obrazovanje pre nego što započnu obuku za medicinske sestre ili babice i da su premladi da počnu obuku u uslovima navedenim u Dir 55/13 / EU. Sadašnji sistem obezbeđuje 8 godina samo opšteg obrazovanja. Stoga se preporučuje da Ministarstvo Srbije za evropske integracije pregovara sa Evropskom komisijom za resurse za postizanje strukturne promene koja je potrebna u srednjem / visokom obrazovanju, kako bi se osiguralo da su svi studenti za sestre i babice primili najmanje deset godina opšteg obrazovanja i da imaju najmanje sedamnaest godina pre početka obuke. Dalje, preporučuje se da medicinske sestre i babice postanu visoko obrazovne profesije, kao što je to trend u evropskim državama članicama, istraživanje koje povezuje diplomiranu medicinsku sestru sa višim kvalitetom i nižom stopom smrtnosti i dostizanje većeg umeća u sestrinstvu kao profesiji u Srbiji, najavljeno je takođe na radionici.

Zaključak 2 i preporuke

Najveći deo obrazovanja medicinskih sestara i babica trenutno omogućuju lekari a ne medicinske sestre ili babice. Iako su pozdravljeni povremeni ulazi specijalista ne- sestara ili babica u pružanju nastavnog plana i programa, neophodno je da medicinska sestra i babica nastave fakultet na način koji bi omogućio da se ispune zahtevi Dir 3013 / 55 / EU. Ovaj izazov se pogoršava opštim nedostatkom sredstava za školovanje medicinskih sestara i babica, posebno kada je reč o udžbenicima na srpskom jeziku. Razgovaralo se o potrebama za pristupanjem publikacijama putem interneta, a na engleskom, što nije na raspolaganju nijednom stepenu u Srbiji, u ovom trenutku. Preporučuje se, stoga da se traži od Evropske komisije da obezbedi sredstva za razvoj fakulteta za medicinske sestre i babice putem razvoja mogućnosti u Srbiji i kroz programe razmene.

Zaključak 3 i preporuke 3a, 3b & 3c

Regulatorna struktura za sestre i babice je nerazvijena i neadekvatno opremljena za suočavanje sa izazovima rada u EU. Neke reforme su pokrenute da se ojača proces ponovnog licenciranja koji će biti završen u naredne četiri godine. Međutim, nedostupnost prevoda direktive 2013 / 55 / EU na srpski jezik odražava nedostatak pripreme za ove promene. Takođe, ključna uloga regulatornog tela u sprovođenju potrebnih izmena koje nalaže Direktiva, nije prepoznata. Preporučuje se stoga da se prevod Direktive na srpski jezik uradi i postavi na sajtove nadležnih vladinih agencija, regulatornih tela sestara i babica, udruženja medicinskih sestara i babica, i centara za obrazovanje medicinskih sestara

Final

i babica. Takođe se preporučuje da se dozvoli TAIEX-u da montira radionice za zaposlene u regulatornim telima i za nadležne kolege u drugim organizacijama, kako bi pomogao razvoj funkcije regulatora. Dalje, preporučuje se da TAIEX može pristupiti radi pružanja prilike regulatorima da posete regulatore u Zapadnoj Evropi kako bi razvili potpuniju sliku o funkcionalnim zahtevima i izazovima sa kojima se moraju suočiti.

Zaključak 4 i preporuke 4a & 4b

Postojeće zakonodavstvo i prateći propisi za obuku i regulaciju sestinstva i akušerstva nisu u okviru zahteva Dir 2013 /55 / EU. Biće potrebno da se izradi zakon koji će potom morati da prođe u Skupštini Srbije. Uočeno je da će glavni akter biti Ministarstvo prosvete, koje nažalost, nije moglo da na bilo koji način bude prisutno u događaju. Stoga je preporučeno da se odrede potrebni resursi u Srbiji za izradu i usvajanje neophodnih zakona, tražeći stručni ulaz kroz TAIEX, kako je naloženo. Takođe je preporučeno da Nacionalni komitet za koordinaciju bude uspostavljen na čelu regulatornog tela i da se sastoji od profesionalnih organizacija, kao i nadležnih političkih agencija (naročito ministarstva zdravlja, obrazovanja, evropske integracije), kako bi se odredila strategija za dostavljanje programa za usklađenost i izradu neophodnih zakonskih propisa, u dogovorenom vremenskom roku.

Zaključak 5 i preporuke 5a & 5b

Na sastanku je nekoliko puta primećeno da su resursi za postizanjem promena u Srbiji ograničeni i da političari i visoki prosvetni radnici nisu dovoljno uključeni u proces, takođe je sugerisano da su organizacije bile previše pasivne. Dalje, zaključeno je da sestre i babice nisu dobro informisane o EU i Direktivi za stručne kvalifikacije. Dalji komentar je bio da to nije pomogao ni nedostatak saradnje među različitim organizacijama medicinskih sestara i babica i da komunikacija između njih i kreatora politike nije dovoljno razvijena. Stoga je preporučeno da se radionice za medicinske sestre i babice se razvijaju kroz TAIEX kako bi njih i njihove reprezentativne organizacije informisale o sadržaju Direktive za profesionalne kvalifikacije i kako bi se razvili mehanizmi za prenošenje informacija za sve članove. Dalje, preporučuje se da Ministarstvo zdravlja razmotri zadržavanje povećanog broja medicinskih sestara i babica radi ojačanja svojih resursa.

Zaključak 6 i preporuke 6a, 6b & 6c

Bilo je mnogo diskusije o tome šta je status sestara i babica koje su se kvalifikovale pod ne-EU režimom. Objašnjeno je da će, kao i u drugim zemljama, biti prilika za vođenje programa za premošćavanje da donese onima čiji programi nisu bili adekvatni, do nivoa zahteva Direktive, i da imaju mogućnost za stečenim pravima. Stoga je preporučeno da Evropska komisija pristupi sredstvima za razvoj takvih programa i da ih montira. Finansijsku pomoć treba tražiti kroz Instrument za pretpristupnu pomoć IPA II, u saradnji sa Ministarstvom za evropske integracije. Postoji procena od 190 mil EUR na raspolaganju za obrazovanje, zapošljavanje i društvene sektore za period 2014-2020. U međuvremenu, preporučeno je da se sestre i babice koje su obučene u okviru ne-EU režima reklasifikuju u zdravstvene asistente osim ako ne postoji inicijativa ka uknjižbi po završetku programa za premošćavanje, kako bi se postigla usaglašenost sa DIR 2013/55 / EU. Kako su brojne vrste obuka vođene u Srbiji, preporučeno je da regulatori sastave zapisnik o sadržaju svih različitih

Final

programa koji su se koristili od 1980. godine, kako bi se olakšalo brzo odlučivanje o zahtevima za slobodno kretanje i razvoj odgovarajućih programa za premošćavanje.

Zaključak 7 i preporuke

Bilo je mnogo rasprava o zahtevima nastavnog plana i programa kao što je navedeno u Direktivi 2013 / 55 / EU. Posebno, utvrđeno je da trenutni nastavni planovi i programi nisu imali značajne delove " Aneksa " u sebi i da nije bilo stručnosti u razvoju nastavnog plana i programa koji je bi bio usmeren na stručnost kao ishod. Stoga je preporučeno da se TAIEX-u dozvoli pristup kao bi omogućio da dva stručnjaka posećuju redovno Srbiju kako bi saradivali sa nadležnim stranama na razvoju nastavnog plana i programa i kako bi podržavali druge inicijative vezane za isporuku zahteva Direktive .

Rezime

Zaključci i preporuke su ponuđeni na sastanku pojedinačno i odobreni su od strane svih prisutnih . Bilo je mnogo entuzijazma među prisutnima za brzim napretkom u ovoj oblasti . U daljem radu , nedostatak babica i reprezentacija bi trebalo da budu otklonjeni . Svi eksperti izrazili su spremnost da se vrate da nastave da rade na problemima, ukoliko se to od njih traži .

TK – 26.Sept15

Experts TAIEX mission, INT MARKT 59979

1. **G-din .Dr. Tom Keighley** , *Ekspert za proširenje EU, Velika Britanija*
2. **G-din. Dr Paul De Raeve**, *Generalni sekretar EFN, Belgija*
3. **G-đa.Silvia Gomez**, *Savetnik u politici EFN u PQD, EFN, Belgija*
4. **G-din .David Hubert**, *Ekspert za regulative EU. Velika Britanija*
5. **G-đa.Branka Rimec**. *Stručnjak o pridruživanju Hrvatske ,Hrvatsk*

Učesnici i stručnjaci radionice složili su se da zaključci i preporuke treba dostaviti na sledeće adrese:

1. Predsednik vlade republike Srbije, g-din.Aleksandar Vučić: predsednikvlade@gov.rs
2. Ministar bez portfelja zadužen za evropske integracije, g-đa. Jadranka Joksimović :
kabinet@eu.rs
3. Ministar zdravlja Srbije, g-din.Prof dr Zlatibor Lončar: kabinet@zdravlje.gov.rs
4. Ministar za obrazovanje, nauku i razvoj tehnologije :g-din Dr Srđan Verbić:
kabinet@mpn.gov.rs
Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu, g-din.Aleksandar Vulin : press@minrzs.gov.rs
5. Ministarstvo zdravlja Srbije ,Državni sekretar, g-din. , Doc dr Vicko Ferenc
vicko.ferenc@zdravlje.gov.rs
6. Ministarstvo zdravlja Srbije/Sektor za javno zdravlje i programsku zdravstvenu zaštitu
Pomoćnik ministra Dr Vesna Knjeginjić: vesna.knjeginjic@zdravlje.gov.rs
7. Ministarstvo zdravlja Srbije/Sektor za evropske integracije i međunarodnu saradnju
Pomoćnik ministra Dr Predrag Sazdanović: predrag.sazdanovic@zdravlje.gov.rs

Final

8. Ministarstvo zdravlja Srbije –Odsek za evropske integracije ,planiranje i pripremu projekata. Načelnik Dr Danijela Urošević: danijela.urosevic@zdravlje.gov.rs
9. Kancelarija za Evropske integracije, Vlade Srbije ,vd direktor, g-đa,Ksenija Milenković : office@seio.gov.rs
10. Kancelarija Svetske zdravstvene organizacije u Beogradu, director kancelarije u zemlji, gdja dr Miljana Grbic grm@euro.who.int
11. Pokrajinski sekretarijat zdravlja, Vojvodina ,g-đa. Vesna Kopitović: psz@vojvodina.gov.rs
12. Sekretarijat zdravlja u Beogradu, sekretar, g-đa. Vera Dražić: zdravstvo@beograd.gov.rs
13. Odbor za zdravlje i porodicu, Nacionalna skupština Republike Srbije, predsednik g-đa.Slavica Đukuć Dejanović: sekretar@parlament.rs
14. Zdravstveni Savet Srbije, predsednik, g-din.Akad. Dragan Micić: office@zdravstvenisavetsrbije.gov.rs
15. Komora medicinskih sestara i tehničara Srbije, direktor, g-đa Radmila Ugrica,director@kmszts.org.rs
16. Savez zdravstvenih radika Srbije, predsednik g-đica Radmila Nesic, info@sZR.org.rs
17. Sindikat medicinskih sestara i tehničara Srbije, predsednik , g-đa Dragica Ćurčić: dike.d_ns@yahoo.com
17. Visoka medicinska škola strukovnih studija,Zemun, Beograd, direktor, g-đa Andjelka Lazarevic:lazarevic.andjelka@gmail.com
18. Visoka zdravstvena sanitarna škola strukovnih studija "Visan" direktor, g-đa: Tatjana Marinkovic: tatjana.marinkovic@vzsvisan.com
19. Evropski Univerzitet – Farmaceutski fakultet,direktor,Srđan Stojanović: dekanat@faculty-pharmacy.com
- 20. Svi učesnici u radionici sa obavezom da podnesu direktore zdravstvenih ustanova i drugih nadležnih organizacija i obrazovnih institucija .**